

Ka kinoomaadmi

Learning Together

Community Living Toronto | Surrey Place Centre | Community Living Wikwemikong Anishinaabek

TIP SHEET

Wiini Kkendming Wiibwa Nsawbawnidsan

Aapji gwa maamiikwendiza wa binoojiinh gshkit-wad wii naadmazat wiigwaamesing wii-azhaat. Aabji gwa snagat wii kinoomowind binoojiinh wiigwaamens wii nikaasat. Aapji gwa aabdeg wii maamkwenmaa binoojiinh beangii gegoo kshkit-wad.

Jibwa kinoomaawind binoojiinh wiigwaamens wii nikaazat nindan aabdeg ga gnoowamdanan:

- Daanzyaan na bengdwani gnigen gwa niis-hoa dbagiiswan
- Damnan na binoojiinh maagni biiwaabkoons
- Dbaajma na binoojiinh snaabaa'enik daan-zyaan
- Nmadbi na binoojiinh wiigwaamens naa-gaaning
- Kina na gwa gwaya nisdowenmaan eshchi-genit binoojiinh

Giishpin gwa nendman binoojiinh zhiitaat wii kinoomaawin wii nikaazat wiigwamens, miisa maanda geszhichgen wii gshkitoon wii kinoomoowin binoojiinh.

ECKWA NGWADING ESHCHIGENG

a) Ga zhibiiyan pii waa maachtaa'in wii kinoo-

moowad binoojiinh zaakmoogamig waaji nikaazat. Aabdeg gegoo ga wiindmoowaa kina gwaya nyaagde'enmaat gda binoojiinhman. Ga wiindmoowaa ge gdabnooniinhim, ga maakbiian ge wii waamdang pii waa maatchtaad skoonwit zaakmoogamig wii nikaasad.

b) Bangi gwa gda gnaajwitoon zaakmoogamig, miznichgaanan miinwaa dadminwinan, maage gwa beshgendang gegwa gdaa toon zhe'e. Giishpin maanda zhichgewin, ooshmegwa da mnag-noowaamdang gdabnoojiinhim zaakmoogamig, mii dosh ji wenpanzit kinoomoowin.

c) Kina gwa megwaa enaabjitoowin wii aanzaap-nenat binoojiinh ga toon zaakmoogamgoong. Mii manda gezhi k'kendang binoojiinh enabdak zakmoogamig.

d) Naagning yaankoosjigaadeg binoojiinh enkaazat ga tamwaa binoojiinh jibwaa zegzit wii nikaazat zaakmoo naagan.

e) Gegoo memkaatch binoojiinh zaakmoo naagan nikaaske. Nishaa gwa gwii kchi nakiwdis. Ngooding dash gwe'eta gakinoomoowaa binoojiinh waazhi nikaasat zaakmoo naagan.

- f) Pabwaans ge gda tamwaa binoojiinh weweni gwanaa ji nmadbit zaakmoonaagning. Ooshme da wenpanzi wii miiziit binoojiinh giishpin nweptood kaadan. Pabwaans dash miiwaa daa nikaazan wii gziinjiit binoojiinh.
- g) Biitoo miiknoodensan gegwa aabdek ga ayaanan. Gда bgidnaa gwa gnijjaanis wii wenaamdang waa biiskang.
- h) Gegoo getchi nendang binoojiinh gда miinaa jii maajjiendang kendang nishinnig gaazhi gshkitmaat. Mijim gwa nishin nikaazang, bemgii gwanaa gshkitoom wii ninmoowin. Gegwa siigwa bgidnaake binoojiinh kina wii waamdang mijim, miigwa giishpin kina gezhi ndwe-endang awi mijim.
- i) Ga zhibiyyan ezhi maajiishkaat binoojiinh kinoomowint. Zhibiiman ezhi maajiishkaat binoojiinh ga naadmaagwan wii k'kendaman waaji naadmoowat yaa'abi, biinish wii gshkitoot njike wii nikaazat zaakmoonaagan.

ECKWA NIIZHING ESHCHIGENG

- a) Miiknoot ewenpanak wii nazhbijaadeg ga biiskoona binoojiinh.
- b) Ga wiikji'aa binoojiinh niibna nbiish wii mnikwet, aabdeg dash niibnanching da zhaa wiigwaamensing. Aabdek gwa maanda wii zhicheng wii skoowi'int binoojiinh. Kina gwa gegoo gani maakbiaan, mii maanda gezhi k'kendman ezhi maajiishkat gda binoojii'im.

ECKWA NSING ESHCHIGENG

- a) Ensa niimdana miiwaa mdaaswi shi naanan dbagaans, gnimaa ge maamnanaabmat binoojiinh wii ndwe'endang wii zhaat wiigwaamensing, ga maajiinaa wiigwaamensing. Mii maanda gezhi nsidwendang binoojiinh mwooshtoot wii zaa-kang maage wii miiziit, abdek wiigwaamensing jizhaat.

- b) Aabdeg gwa naasaap ganaagdoon eshchigeng ensa zhaat gwa wiigwaamensing binoojiinh.

Mii gnimaa maanda ge naagiigaadegba wii kinoomoowind binoojiinh:

1. Maada ga naa binoojiinh, "aambe wiigwaamensing"
2. Ga ni wiijiwaa dash binnojiinh wiigwaamensing ni zhaat.
3. Ni dgwashnan dash wiigwaamensing, ga wiindmoowaa, wii naazhbidoot miiknoot, miiwaa wii n'madbit naagning.
4. Ga bgidnaa binnojiin wii n'madbit naagning gnigen gwa niishwa dbagaans.
5. Gegoo gda ninmoowaa waa damnat epiichi nmadbit naagning wii naadmaagwat wii mnanendang.

Giishpin gshkitoot binoojiinh wii zhaat naagning, ga maamiikwenmaa, miiwaa gdaa dbamoowaa. Miidash miiwass maanda ji zhichgein.

6. Gziidmehgan da nokaazan
7. Da naaniibwi, miidash jii niisbidoot bii-waabkoons
8. Da koobdoon biitoomiiknoot, miiwaa miiknoot
9. Da gziibiigninjii dash miiwaa
10. Ne'aab miiwaa da oonankii enakiipa

Giizhpin gshkitoot binoojiinh wii ajaat naagning, ga wiindowaa baamaa pii miiwaa ji gjitoon.

- c) Ga wiikjitoon jibwaa nikaasyin giigdoowin kinoomoowat binoojiinh wiigwaamens wii nikaazat. Ooshme gwa nishin naadmooin binoojiinh, kinwaamjige meshkwat.

ECKWA NIIWING ESHCHIGENG: APII BINOOJIINH GSHKITOOD NIKAASAT WIIGWAMENS

Weweni dash gwa gshkitood binoojiinh wii nikaasat wiigwaamens, naangwadnang gweta nsawbaawnidsad, mii jimachtangbe wii kinoomowin

Wiini Kkendming Wiibwa Nsawbawnidsan

---

wiibwaa nsawbaawnidsad epiit gwaang. Maanda aanin ge gjitwam ba wii kinoomooowat binoojiinh.

- Gegoo miinaake waa mnikwet gnigen gwa niisha dbagiiswaan jibwaa nbaat
- Naasaap pii ga nbe'aa
- Naasaap ga zhichge pii nbechge'in, miinwaa aabdek wiigwaamens da nikaasan jibwaa nbaat
- Wiigwaamensing ga maajiina gshki ghkwasit

Aabdeg gwa kamkwendaan, wiikaa ooshme giikendaan wii nikaazat wiigwaamens wii miiziit pii.

ECKWA NAANING ESHCHIGENG: WEWENI MAAKBIIGENG EZHI MAAJIISHKAANG

Msinigan ga nikaazan wii k'kendman ezhi maajishkaat binoojiinh.